

Бурковська А. І.,
доктор філософії з економіки,
старший викладач кафедри менеджменту та маркетингу

Бурковська А. В.,
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв

ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ СИСТЕМНОЇ КРИЗИ

У сучасному світі продовольча безпека є однією зі складних проблем, з якими стикаються багато країн, зокрема Україна, особливо в умовах системної кризи. Фінансові механізми стають ключовим інструментом у забезпеченні належного рівня доступності та якості харчових продуктів для населення [1].

Перш за все, важливо розуміти, що продовольча безпека не обмежується лише вирощуванням харчових продуктів. Це широке поняття, яке містить економічну доступність, фізичний доступ до харчових продуктів, якість та життєздатність харчових систем [2]. Умови кризи можуть підірвати будь-яку з цих складових, тому необхідно розглядати фінансові механізми в контексті комплексного підходу до проблеми.

Держава відіграє ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки через регулювання та фінансування сільського господарства та продовольчої промисловості. Умови кризи, такі як економічна нестабільність, природні катаклізми чи конфлікти, можуть порушити звичайну роботу цих секторів, що призводить до зменшення виробництва та підвищення цін на харчові продукти. Фінансові механізми, такі як державні субсидії для фермерів, кредитування аграрного сектору та інвестиції у сільськогосподарські технології, можуть стати ефективними інструментами для стабілізації ринків та забезпечення належного рівня продовольчої безпеки в умовах кризи [3].

Безумовно, ефективність фінансових механізмів у забезпеченні продовольчої безпеки також залежить від участі приватного сектору, міжнародних організацій та громадських ініціатив. Партнерство між цими суб'єктами може забезпечити комплексний підхід до розв'язання проблеми продовольчої безпеки та збільшити ефективність використання фінансових ресурсів [4]. Умови системної кризи завжди створюють серйозні виклики для забезпечення продовольчої безпеки в будь-якій країні, у тому числі і в Україні. Однак, з урахуванням наявних тенденцій та можливих сценаріїв розвитку подій, можна зробити прогноз щодо фінансових механізмів, які можуть бути використані для забезпечення продовольчої безпеки.

Перш за все, можна очікувати, що умови кризи спровокують значне збільшення попиту на харчові продукти, особливо на базові необхідні товари, такі як зернові, м'ясо, молоко тощо [5]. Це може призвести до підвищення цін та виникнення дефіциту на ринку. Для забезпечення продовольчої безпеки

важливо буде розробити механізми, які сприятимуть стабілізації цін та забезпеченню доступності продуктів для населення.

Другим аспектом, на який варто звернути увагу, є можливість втрати доходів у сільськогосподарському секторі через погіршення умов вирощування, скорочення експортних можливостей та зменшення попиту на деякі види продукції [2]. Для компенсації цього можуть бути розроблені програми фінансової підтримки для фермерів, включаючи субсидії на придбання насіння, добрив та інших ресурсів, а також кредитування під низькі відсотки.

Також можна очікувати, що умови кризи змусять державу активізувати інвестиції в розвиток внутрішніх продовольчих ринків, спрямовуючи кошти на підтримку місцевих виробників, розвиток інфраструктури зберігання та переробки, а також науково-дослідні програми в галузі сільського господарства. Крім того, умови кризи можуть стати поштовхом для змін у споживчих звичках населення, що своєю чергою може вплинути на структуру виробництва та споживання харчових продуктів [3].

У цілому, умови системної кризи можуть вимагати активного впровадження та адаптації фінансових механізмів для забезпечення продовольчої безпеки в Україні. Це містить розвиток програм підтримки сільського господарства, інвестування в інфраструктуру та розвиток нових стратегій виробництва та споживання харчових продуктів. Отже, фінансові механізми забезпечення продовольчої безпеки в умовах системної кризи в Україні вимагають комплексного підходу та ефективного управління.

Список використаних джерел

1. Lunkina T., Burkovska A., Burkovska A., Gannichenko T. Corporate social responsibility in banking institutions: foreign experience. *Modern Economics*. 2022. №31. P. 77-81. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V31\(2022\)-11](https://doi.org/10.31521/modecon.V31(2022)-11).
2. Shebanina O., Burkovska A., Lunkina, T., Burkovska, A. Global aspects of food security in the world: economic dimensions. *Modern Economics*. 2023. №38. P. 178-185. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V38\(2023\)-27](https://doi.org/10.31521/modecon.V38(2023)-27).
3. Shebanina O., Golubeva O., Burkovska A. and Radzevicius G. The investment in the meat sector in the context of food security in Ukraine. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2018. № 40(3). P. 393-402. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2018.37>.
4. Полторац А. С., Сухорукова А. Л., Бурковська А. І. Кібербезпека в системі трансформації управління бізнес-організацією. Трансформація менеджменту бізнес-організацій: сучасні тренди та виклики : колективна монографія. Київ : Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. 2021. С. 158-176.
5. Shebanina O., Burkovska A., Petrenko V., Burkovska A. Economic planning at agricultural enterprises: Ukrainian experience of increasing the availability of data in the context of food security. *Agricultural and Resource Economics*. 2023. Vol.9. No.4. Pp.168–191. <https://doi.org/10.51599/are.2023.09.04.08>.